

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

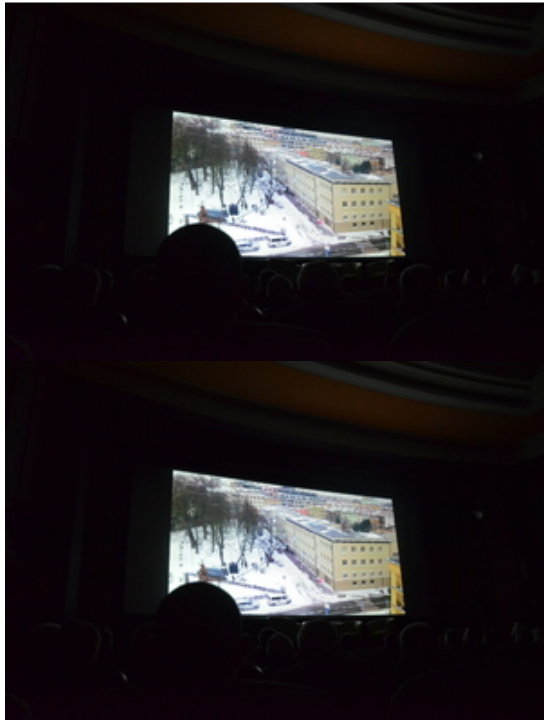
<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/179064,Wojewodzkie-Obchody-42-rocznicy-podpisania-porozumien-rzeszowsko-ustrzyckich-Rze.html>
25.04.2024, 19:36

Wojewódzkie Obchody 42. rocznicy podpisania porozumień rzeszowsko-ustrzyckich - Rzeszów, 20 lutego 2023

W Rzeszowie odbyły się wojewódzkie obchody 42. rocznicy Porozumień Rzeszowsko-Ustrzyckich, zorganizowane przez Wojewodę Podkarpackiego i Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Rzeszowie.

Dyskusję poprzedził pokaz filmu dokumentalno-fabularnego pt. „Chłopski bunt 81” produkcji Telewizji Rzeszów. Narratorem, który przeprowadził widza od 29 grudnia 1980 do 20 stycznia 1981 roku, był historyk z rzeszowskiego Oddziału IPN dr Marcin Bukała. Zamiarem twórców było to, aby jego wypowiedzi były jak najbardziej atrakcyjne wizualnie. Nagrano je z wykorzystaniem członków historycznych grup rekonstrukcyjnych, którzy odtworzyli elementy scenerii sprzed ponad 40 lat. Film wzbogacono także o inscenizacje z udziałem aktorów oraz rekonstrukcje wydarzeń z 1981 roku.

W debacie wzięli udział dr hab. Dariusz Iwaneczko – dyrektor Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie, dr Marcin Bukała – historyk z IPN Rzeszów, ks. prałat Stanisław Słowik – były dyrektor Caritas Diecezji Rzeszowskiej oraz Henryk Cząstka – działacz „Solidarności” Rolników Indywidualnych.

Podpisanie porozumień rzeszowsko - ustrzyckich było ważnym faktem w procesie upodmiotowienia narodu polskiego. Dołączyły do niego środowiska chłopskie, wykraczając poza postulaty dotyczące samej ziemi i wsi. Pojawiły się postulaty wręcz rewolucyjne jak np. zmiana narracji nauczania historii w szkołach. Podczas strajku w

Ustrzykach pojawił się transparent z napisem „Ustrzyki to też Polska”, to pokazuje, że nie wszyscy w warunkach PRL byli traktowani jako ważny element państwa polskiego, a tak chcieli być postrzegani. Tak jak strajki na Wybrzeżu, tak strajki w Ustrzykach i Rzeszowie były kamieniem milowym w budowaniu przestrzeni wolności i upodmiotowieniu Polaków powiedział dr hab. Dariusz Iwaneczko

Podczas dzisiejszych obchodów została zaprezentowana wystawa „Strajki ustrzycko-rzeszowskie grudzień 1980 - luty 1981”.

Została przygotowana w lutym 2006 r. przez ówczesne Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Rzeszowie przy współpracy z Regionem Rzeszowskim NSZZ „Solidarność”. Wystawa zawiera zgromadzone dokumenty, fotografie, informacje prasowe i plakaty pochodzące ze zbiorów rzeszowskiego i lubelskiego Oddziału IPN, Archiwum Państwowego w Przemyślu, archiwum Zarządu Regionu Rzeszowskiego NSZZ „Solidarność” oraz osób prywatnych. Przedstawiają one sytuację polskiej wsi przed rokiem 1980, a zwłaszcza politykę rolną PRL za czasów Gierka i Jaroszewicza, początki opozycji chłopskiej pod koniec lat 70-tych oraz powstanie pierwszych struktur związkowych rolniczej „Solidarności” późnym latem i jesienią 1980 r. Zaprezentowano przebieg protestu w Ustrzykach i jego pacyfikację, a także politykę dezinformacyjną władz komunistycznych. Obszernie – od strony oficjalnych rozmów, ale też posiłków, nabożeństw czy wypoczynku – pokazany został strajk okupacyjny w budynku b. WRZZ w Rzeszowie. Na paletach wystawienniczych znalazło się wiele dokumentów, ulotek i plakatów strajkowych, a także informacje z manipulującej faktami prasy oficjalnej oraz antysolidarnościowe materiały propagandowe. Zaprezentowano działania organów bezpieczeństwa wobec strajkujących: infiltrację przez tajnych współpracowników oraz plany przedsięwzięć operacyjnych i pacyfikacyjnych. Ponadto na ekspozycji zamieszczono teksty porozumień zawartych między rolnikami strajkującymi w Ustrzykach i w Rzeszowie, a Komisją Rządową. W końcowej części wystawy przedstawiono zjazd zjednoczeniowy rolniczych związków zawodowych w Poznaniu i powstanie NSZZ Rolników Indywidualnych, a także dramatyczne wydarzenia, które poprzedziły jego rejestrację.

Wydarzenie objął patronatem honorowym Prezydent RP Andrzej Duda.